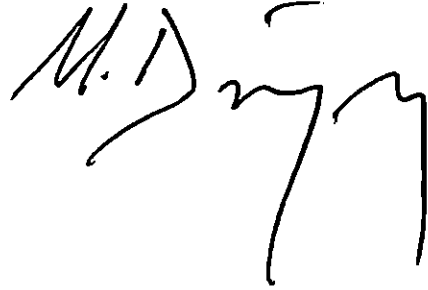

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Esnaf ve sanatkârlarımızın içinde bulunduğu ekonomik darboğazın, parasal sıkılaşma ve yüksek enflasyon sarmalının bu kesim üzerindeki baskılarının, Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatiflerinin kaynak tahsisinde yaşadığı yapısal ve idari tıkanıklıkların, mevzuat kısıtlamalarının yol açtığı zorlukların, bankacılık sisteminin esnaf üzerinde kurduğu finansal tahakkümün araştırılarak esnafımızın ekonomik döngüdeki hayati rolünün korunması amacıyla Anayasamızın 98'inci TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddelerine dayanarak Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim. 02.07.2026

Mesut DOĞAN

Ankara Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'nin toplumsal ve kültürel dokusunun en güçlü kalesini, yerel kalkınmanın ve ekonomik döngünün omurgasını esnaf ve sanatkârlarımızın oluşturduğu inkâr edilemez bir gerçektir. Küçük ve mikro ölçekli işletmelerimiz, kılcal damarlar misali yerel sermayenin tabana yayılmasını, istihdamın korunmasını ve yerel dinamizmin sürdürülmesini sağlayarak ekonominin en önemli güvencelerinden biri olmaktadır. Kendi sınırlı sermayeleriyle ticari risk üstlenen, istihdam oluşturan ve ürettikleri katma değerle ülke ekonomisine doğrudan güç kazandıran esnafımız, son dönemde derinleşen ekonomik dalgalanmalar, yüksek enflasyonist baskılar ve bu doğrultuda hayata geçirilen sıkı para politikaları nedeniyle ciddi bir varoluşsal krizle karşı karşıya kalmıştır. Bankacılık sisteminde kredi musluklarının daralması ve piyasadaki nakit döngüsünün yavaşlaması esnafın günlük ticari faaliyetlerini sürdürmesini her geçen gün zorlaştırırken, artan dükkân kiralari, hammadde tedarik maliyetleri, enerji giderleri gibi operasyonel yükler esnafımızın ödeme kapasitesini tamamen aşmıştır.

Tüketicilerin nakit kullanımından neredeyse tamamen uzaklaşması, esnafımızı hayatta kalabilmek için kartlı ödeme sistemlerine ve dolayısıyla bankacılık sisteminin insafına mahkum etmiştir. Ancak ticari hayatın sürdürülebilmesi için zorunlu hale gelen bu cihazlar, esnafımızın sırtına taşınamaz komisyon yükleri bindirmektedir. Bankaların kartlı ve taksitli alışverişlerde uyguladığı yüksek komisyon kesintileri, esnafın omuzlarındaki yükü her geçen gün daha da ağırlaştırmaktadır. Günlük nakit akışını döndürebilmek ve sattığı ürünün bedeline hemen ulaşabilmek adına bankaların bloke sürelerini bekleyemeyen esnafımız, finans kurumlarına çok ağır bedeller ödemek zorunda kalmaktadır. Bu adaletsiz işleyiş nedeniyle esnafımızın alın terinin ve el emeğinin önemli bir kısmı, henüz cebine girmeden finans devleri tarafından komisyon adı altında yutulmaktadır. Bankaların süslü isimler altında sunduğu sözde esnaf paketleri ve kampanyalar ise esnafımıza geçici bir çözüm sunuyor gibi görünse de, arka plandaki zorunlu ürün dayatmaları ve katı limitlerle küçük işletmelerimizi finansal sisteme tamamen bağımlı hale getirmekte, adeta onları kendi dükkanlarında birer kiracıya dönüştürerek ipotek altına almaktadır.

Esnafımızın içine düştüğü ağır borç sarmalı ve finansal sıkışıklık, idari uygulamaların getirdiği ağır yaptırımlarla daha da derinleşmektedir. Esnafımız bir yandan yüksek maliyetlerle mücadele ederken diğer yandan vadesi geçmiş vergi ve sosyal güvenlik prim borçları sebebiyle banka hesaplarına uygulanan e-hacizlerle karşı karşıya kalmaktadır. Böylesi bir baskı altında ezilen esnafımızın acil bir borç yapılandırması beklentisinin görmezden gelinmesi ve sorunların gerçek nedenlerine eğilinmemesi, esnafımızı tamamen sistemin dışına itmektedir.

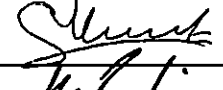
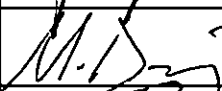
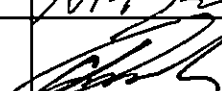
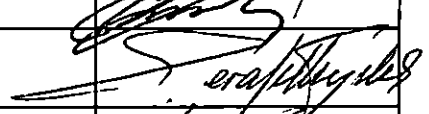
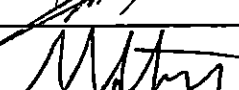
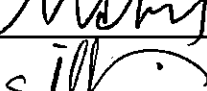
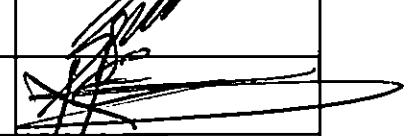
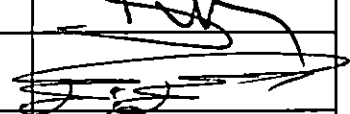
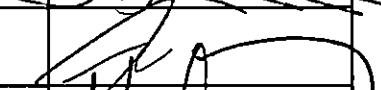
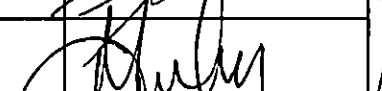
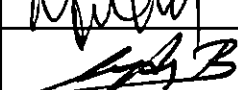

Esnafın bu zorlu süreçte tek sığınağı olan Esnaf ve Sanatkârlar Kredi ve Kefalet Kooperatifleri aracılığıyla sağlanan hazine destekli finansmanlar ise maalesef son dönemde uygulanan yasal kısıtlamalar nedeniyle ulaşılamaz hale gelmiştir. 9436 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile yürürlüğe giren mevzuat çerçevesinde, esnafın bu desteklerden yararlanabilmesi için son derece katı sınırlamalar getirilmiştir. Geriye dönük bir yıl içinde en fazla üç kez destekten faydalanabilme sınırı ve açık hesap sayısının üçü geçmemesi şartı, küçük esnafın dönemsel nakit akışını yönetmesini imkansızlaştırmaktadır. Daha da vahimi, destek kullanımı esnasında esnaftan vadesi geçmiş borcunun bulunmadığına dair belge istenmesi, asıl desteğe ihtiyacı olan borçlu esnafı sistem dışına itmektedir. Kooperatiflerin kaynak tahsis bütçelerindeki kotalar da esnafın taleplerini karşılamaktan uzaktır. Birçok bölgede kooperatif bütçelerinin dolması nedeniyle hak sahibi esnafların onaylı dosyaları aylarca bekletilmekte, esnafımız çaresizliğe terk edilmektedir. Bu finansal ve mevzuatsal darboğazın yanı sıra, kooperatiflerin kaynak dağıtım mekanizmalarındaki şeffaflık ve denetim zafiyetleri kurumsal güveni sarsan boyutlara ulaşmıştır.

Ekonomik daralmanın sokaktaki yansıması son derece ürkütücü boyutlara ulaşmış olup, güncel veriler esnafımızın maruz kaldığı yıkımı tüm çıplaklığıyla gözler önüne sermektedir. Yalnızca 2026 yılının ocak-mayıs dönemini kapsayan ilk beş ayda 53 bin 88 esnafımız kepenk indirmiş, bu durum günde ortalama 354 esnafın iş yaşamından koparak kepenk kapatması gibi vahim bir tabloyu ortaya çıkarmıştır.

Sonuç olarak, günde 354 esnafın kepenk kapattığı bir ekonomik iklimde esnaf ve sanatkârlarımızın korunması, yalnızca bireysel bir ticari mesele değil, milli bir ekonomik güvenlik ve toplumsal refah meselesidir. Esnafımızın vadesi geçmiş kamu borçlarının ek mali yüklerden arındırılarak uzun vadeli bir takvime bağlanması, kooperatif finansmanlarındaki tıkayıcı borçsuzluk ve virman kesintilerinin esnetilmesi, bankaların POS komisyonları ve bloke süreleri gibi haksız maliyetler üzerinden esnafı sömürmesinin önüne geçilmesi, faizsiz finansman destek modellerinin önünün açılması, kooperatiflerin idari süreçlerinin şeffaflaştırılması ve denetim açıklarının kapatılması elzemdir. Bu doğrultuda, esnaf ve sanatkârlarımızın yaşadığı yapısal sorunların tespit edilmesi ve kooperatif ile bankacılık sistemindeki işleyiş aksaklıklarının giderilerek esnafımızın korunmasına yönelik sürdürülebilir kurumsal politikaların geliştirilmesi amacıyla bir Meclis Araştırma Komisyonu kurulması hayati bir önem arz etmektedir.

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	

